

Ringkøbing amtsarkiv. Dagjournal. 1819, d.25.5 til 1821, d. 1. 6. (B8-306).

¹(Første sag er 1819 nr.663, og sidste sag er 1821 nr. 617.

Protokol inddelt i 9 rubrikker fordelt på 2 sider:

Side 1: Litra, N^o, Stædernes Navne, Indhold, Dateret.

Side 2: Dato ankommen, Expeditionerne, Dateret, Dato ankommen.

Set efter sager vedr. Nørager og Ferring og Vandborg sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Vandborg, Ferring, Lemvig, amtet, amtsstuen i Holstebro, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign.

NB meget gnidret skrevet.

Amtsforvalter er først Skierbeck og siden Levinsen i Holstebro Amtsstue.

Justitsråd, by- og herredsfoged Skønau i Lemvig

1819

Litra T, nr. 952/1819.

dat. 11.aug. 1819. Lemvig. Amtsprovst Tilemann indsender en Forpagtningskontrakt, hvorved Vandborg Præstegaard er bortforpagtet.

Ekspediton

17. aug. Tilbages, og abbrob sammen. (Maae indsøges ved Rettergang)². (Brevet er afskrevet fra C39 H-8, sag B 219/1819)

Litra C, nr. 953/1819.

dat. 11. aug. 1819. Lemvig. Amtsprovst Tilemann indsender en Klage fra Pastor Nørager i Vandborg over at hand ikke kan faae Landgilde, 20 Rbd Sølv, af et Præstegaarden tilhørende Sted, Houdam, og Amtsprovsten indstiller: at samme maae vorde approberet til Inddrivelse og Udpantning hos Fæsteren.

Ekspedition

17. aug. Tilbagesendt da samme maae indsøges ved Rettergang. (Brevet er afskrevet fra C39 H-8, sag B 220/1819).³

1820

Litra T, nr. 911/1820

dat. 9.aug. 1820. Lemvig. Helene Sal. Smith giver Beskrivelse over en Del af Vandborg og Ferring Præstetiende som hun har købt ved Autktion og begierer samme approberet.

Ekspedition

17. aug.: approberet paa Requirentindens An- og Tilsvar.

1821

Litra K, nr. 37/1821

dat. 11. jan. Holstebro. Amtsforvalter Skierbeck indsender til Authorisation en Deel Restancelister for de Skatter af Juli og Oct. Quartal der ei er givet henstand med.

Ekspedition:

18 janv 1821: Authoriserede og tilbagesendte

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé

² stod i parentes. Mon det var en fejlskrivning?

³ det er fæster Søren Dahl der ikke vil betale, ikke fæsteren af Houdam!

Ringkøbing amtsarkiv. Dagjournal. 1805, 9.7. til 1806, d. 1. 7. (B8-297).

¹(Første sag er nr. 1409, dat. 9. juli 1805 og sidste sag er nr. 1438, dat. 1.7. 1806. Protokol inddelt i 3 rubrikker på 1 side:

Nr., indhold, videre ekspedition.

Set fra 1. oktober 1805 (sag 2093) efter sager vedr. Nørager og Ferring sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Ferring, Lemvig, Engberg (provst Høyland, amtet, amtsstuen, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign.

NB meget gnidret skrevet, og især de første sider meget blege og næsten ulæselige. Sagerne står kronologisk, men senere opfølgning af sagen står under dens første dato. Sagen har samme nummer.

Justitsråd, by- og herredsfoged Skønau i Lemvig.
Hans fuldmægtig er Skaaning.
Amtmand er Selmer).

1806

nr. 675/1806²:

dat. 8. april. Provst Høyland med Ferring, samt Fjaltring og Trans Sognes Fattigregnskaber for Aaret 1805.

Ekspedition:

Henlagt

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé

² ikke ført videre til *Nørager. Oversigt*.

Ringkøbing amtsarkiv. Dagjournal. 1806, 4.7. til 1807, d. 24.8. (B8-298).

¹(Første sag er nr. 1439, dat. 4. juli 1806 og sidste sag er nr. 1063, dat. 24.8.1087.

Indeholder alle mulige slags sager, ganske kort refereret.

Sagerne står kronologisk.

Protokollen er først inddelt i 5 rubrikker på 1 side: Nr., dato, indhold, videre ekspedition, dvs. som B8-297.

Senere bliver det meget tydeligt (fra 1807, 6. jan. sag nr. 37):

Set efter sager vedr. Nørager og Ferring sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Ferring, Lemvig, Engberg (provst), amtet, amtstuen i Holstebro, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign.

Rosenørn er amtmand.

Møller er amtsforvalter ved Ringkøbing amtsstue

Justitsråd, kaptajn Fr. Kr. Skønau er by- og herredsfoged i Lemvig..

Claudi er birkedommer ved Ryssensteen Birk

1807, nr. 217²

1	2	3	4	5	6	7	8
Lit.	Nr.	Stedets Navn	Indhold	Date-reret	Dato indkommen	Expedi-tionen	Dato
Q	217	Ferring	Se efter tabellen		5.feb.	Se efter Tabellen	9.feb

Nr.4 (indhold):

Endeel Beboere anmoder Amtet om at foranstalte at Tiendeforeening mellem dem og deres Præst kunde blive prøvet. Dengang Præsten tiltraadte Embedet blev ingen Foreening prøvet, og nu vil Præsten ikke indgaae nogen Foreening, men sætter Tienden til Auktion aarlig, hvorved sammes drives saa højt at Bønderne derved tror sig formente³.

Nr. 7 (ekspeditionen)

Anmodet Schönau om at tilkiendegive Klagerne at Amtet ikke kan inklade sig i Sagen.

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé. ? i parentes betyder at tydningen er usikker.

² Brevet er ikke fundet i "Indkomme Breve".

³ formene, formente: 1) berøve, (for)hindre (en i noget), 2) hindre adgang til (ODS)

Ringkøbing Amtsarkiv. Dagjournal. 1807, 24.8. til 1808, d. 9.2. (B8-299).

¹(Første sag er nr. 1064, dat. 24.aug. 1807 og sidste sag er nr. 242, dat. 9.febr.1808)

Indeholder alle mulige slags sager, ganske kort refereret. Sagerne står kronologisk.

Set efter sager vedr. Nørager og Ferring sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Ferring, Lemvig, Engberg (provst Høyland), amtet, amtstuen i Ringkøbing, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign.

Justitsråd, kaptain Fr. Kr. Skønau er by- og herredsfoged i Lemvig..
Claudi er birkedommer ved Ryssensteen Birk
Amtsforvalter Møller i Ringkøbing. amtstue

1807, nr. 1120²

1	2	3	4	5	6	7	8
Lit.	Nr.	Stedets Navn	Indhold	Dateret	Dato indkomme n	Expeditionen	Dato
E	1120	Rentekammeret	Se efter tabellen	5.9.	8.9.	Se efter Tabellen	8.9.

ad 4, indhold:

Rentekammeret anmoder Amtet om at indsende Underretning om hvor mange kapitaler den almindelige Enkekasse har udestaaende her i Amtet

ad. 7, ekspedition:

herom tilskrevet herredsfogderne og Birkedommer Claudi.
(Allerede svar fra 2 af dem d. 14 og 15. sept.)

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé. ? i parentes betyder at tydingen er usikker.

² Sagen er ikke fundet i "Indkomne Breve", og den er ikke ført videre til "Nørager. Oversigt"

Ringkøbing amtsarkiv. Dagjournal. 1808, 9.2. til 1809, d. 16.11. (B8-300).

¹(Første sag er nr. 243, dat. 9.feb. 1808 og sidste sag er nr. 1513, dat. 16.nov. 1809.

Indeholder alle mulige slags sager, ganske kort refereret.
Sagerne står kronologisk

Set efter sager vedr. Nørager og Ferring sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Ferring, Engberg sogn v. provst Høyland, Lemvig, amtet, amtstuen i Ringkøbing v. amtsforvalter Møller, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign. statslige instanser.

Justitsråd, kaptain Fr. Kr. Skønau er by- og herredsfoged i Lemvig..
Claudi er birkedommer i Ryssensteen Birk.

1808 nr. 469²

1	2	3	4	5	6	7	8
Lit.	Nr.	Stedets Navn	Indhold	Dateret	Dato indkommen	Expedi- tionen	Dato
Q	469	Ferring	Se efter tabellen	1808, 19.3.	22.3.	Exp	

ad. 4, indhold:

Dejn og Skoleholder Søren Nørr klager over at han er ansadt til at svare den med F. af 1 Okt. 1802 paabudden Skat af Skolehuusets Jord, uagtet Sognets Beboere, af hvem dette Jord er udlagt, svare Skat af samme tilligemed deres egne Jorder.

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé. ? i parentes betyder at tydingen er usikker.

² Brevet er ikke fundet i "Indkomne Breve". Sagen er ført til "Nørager. Oversigt".

Ringkøbing amtsarkiv. Dagjournal. 1809, 16.11. til 1810, d. 29.12. (B8-301).¹

Første sag er nr. 1514, dat. 16.nov 1809 og sidste sag er nr. 1654, dat. 29.dec. 1810. Der er ikke angivet foliosider.

Indeholder alle mulige slags sager, ganske kort refereret.

Sagerne står kronologisk

Set efter sager vedr. Nørager og Ferring sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Ferring, Engberg sogn v. provst Høyland, der senere er provst i Hou (fra beg. af 1810), Lemvig, amtet, amtstuen i Ringkøbing v. amtsforvalter Møller, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign. statslige instanser.

Lund, Lemvig, er Amtsprovst.

Justitsråd, kaptajn Fr. Kr. Skønau er by- og herredsfoged i Lemvig.

Claudi er birkedommer i Ryssensteen Birk.

1809 nr. 1652²

1	2	3	4	5	6	7	8
Lit.	Nr.	Stedets Navn	Indhold	Dateret	Dato indkommen	Expeditionen	Dato
D	1652	Rentekammeret	Se efter tabellen	1809 9.12.	15.12.		18.2

ad. 4, indhold:

tillader, at Præsten Nørager og Sand der ved Kgl. Resolution 8 Dec. 1808 blev fritagne for Udredelse af endeel Afgifter af Præstegaarden ligeledes maa fritages for de af 4. Sept. 1809 paabudne.

ad. 7, ekspeditionen:

communiceres Nørager, Sand og Møller

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé.

? i parentes betyder at tydingen er usikker

² Rentekammerets brev er ikke fundet i "Indkomne Breve". Videreført til "Nørager.

Oversigt".

se også 1809, sag. C 125 (B8-300) indkommen 30.1.1809 (Sagen startede 25.7. 1807 med Nørager ansøgning til Biskoppen (C4-311))

Men dette er en ny sag.

Ringkøbing amtsarkiv. Dagjournal. 1811, 1.1. til 1813, d. 1.1. (B8-302).¹

Første sag er nok nr. 1, dat. 1.jan. 1811! (1. side mangler nemlig. Protokollen kan læses fra sag nr.23, dat. 4. jan.) og sidste sag er nr. 1325, dat. 1.jan. 1813. Der er ikke angivet foliosider. Indeholder alle mulige slags sager, ganske kort refereret. Sagerne står kronologisk

Set efter sager vedr. Nørager og Ferring sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Ferring, Hou (provst Høyland), Lemvig, amtet, amtstuen i Ringkøbing v. amtsforvalter Møller, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign. statslige instanser.

Lund, Lemvig, er Amtsprovst.
Justitsråd, kaptajn Fr. Kr. Skønau er by- og herredsfoged i Lemvig. Claudi er birkedommer i Ryssensteen Birk.

1812 nr. 695²

1	2	3	4	5	6	7	8
Lit.	Nr.	Stedets Navn	Indhold	Dateret	Dato indkommen	Expeditionen	Dato
(F?)	695	Vandborg Præstegaard	Se efter tabellen	1812 6.6.	9.6.	Se efter tabellen	11.6

ad. 4 indhold:

Pastor Bisted beder Amtet at autorisere til Inddrivelse ved Tvang 2 Td. Havre som han er bleven nægtet i Tiende af Galtmosegaard her i Sognet.

ad. 7, ekspeditionen:

autoriseret og skrivelsen tilbagesendt Præsten

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé.

? i parentes betyder at tydingen er usikker

² jeg er ikke stødt på sagen i andre dokumenter, så ejeren af gården betalte nok! Sagen er ikke overført til "Dokumentoversigt", men til "Nørager. Oversigt".

Ringkøbing amtsarkiv. Dagjournal. 1813, d.1. jan. til 1816, d. 12.feb (B8-303).

(¹ Protokol inddelt i 9 rubrikker fordelt på 2 sider:”.

Side 1: ”Litra, N^o, Stædernes Navne, Indhold, Dateret”.

Side 2: ”Dato ankomsten, Expeditionen, Dateret, Dato ankomsten”.

Set efter sager vedr. Nørager og Ferring og Vandborg sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Vandborg, Ferring, Lemvig, amtet, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign.

Amtsforvalter Skierbeck på amtstuen i Holstebro

Justitsraad, by- og herredsfoged Skønau i Lemvig.

Stiftamtmand Koefoed).

1813

Litra C, nr.250²,

Dateret 25. Feb., Ferring: Pastor Nørager anker over at Anders Marsk som bor i Trans men driver Fiskerie i Ferring, ikke vil yde ham Fisketiende, ligesom øvrige Beboere, der for ham beløber 3 Snese Hvillinger og nogle Torsk. og Præsten begierer ham dertil tvungen.

Expeditionen:

8. marts: Anmodet Schønau om Oplysning i denne Henseende.

4. april, ankommen den 6.april: Schønau sender en skriftlig Forpligtigelse for den paaklagede Fisker om at yde Fisketiende til Præsten i Ferring, hvorved denne Sag altsaa er afgjort.

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé.

² ikke ledt efter sagen i amtets arkiv, men har Nøragers brev gengivet fra Hardsyssels årbog.1923. Det er gemt under ”Indkomne breve (B8-353)”. Overført til ”Nørager. Oversigt.”

Ringkøbing amtsarkiv. Dagjournal. 1816, d.13.feb., til 1816, d. 14. dec. (B8-304).

¹(Folio 432 til 726. Sidste sag er nr. 1156.

Protokol inddelt i 9 rubrikker fordelt på 2 sider:

Side 1: Litra, N^o, Stædernes Navne, Indhold, Dateret.

Side 2: Dato ankomsten, Expeditionerne, Dateret, Dato ankomsten.

Set efter sager vedr. Nørager og Ferring og Vandborg sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Vandborg, Ferring, Lemvig, amtet, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign.

NB meget gnidret skrevet).

Amtsforvalter Skierbeck i Holstebro Amtsstue.

1816

Litra C, nr.220, fol.451-452².

Datering mangler, ankommen 1. marts. Vandborg Præstegaard. Pastor Nørager begierer (?tion?) til Tvangsmidlers Anvendelse mod Mads Østerlund i Ferring for Tiendekorn, 4 (?) Byg for sidste Aar og mod Thomas Ørum i Vandborg for 2 Skp. Byg.

Ekspedition:

dat. 5. marts: Forlangt oplyst om der er nogen conf. Tiendeforening.

Litra (G eller H?), nr. 590 (837 til 848/1816³), fol.553-554⁴

Dat. 8. juni. Rentekammeret: Meddeler hvorledes Ferring Præstegaards Jorder ere tilladte udparcellerede.

Ekspedition:

20. juni: Given Skønau.

15. aug.: Skierbeck sender en Anm. fra Amtsprovst Tilemann om (?) Adsk. og gjør Indst. derom.

27. dec,: tilbagesendes med Gienpart af Bevillingen om det ufrie Jord og (giever?) Skierbeck (med?) Opsyn

Litra O nr. 734 (fra 606/1816 til 1158/1816) fol.595-596.⁵

dat. 22. juli.: Cancelliet.: 3 af de udsendte Circulaire om afgaaede Rytterheste tilbagekomne, og desuden indløbet en Skrivelse fra Præsten i Haderup om Henstand med at stille en Hest.

(osv.: Kancelliet meddeler at det har modtaget mange af de udsendte cirkulærer og desuden skrivelser fra præster. Sidste datering er 12.dec. 1816.

Ekspediton: også her mange indførsler, dat. fra 10.aug til 10.dec.

(OBS Det er svært at læse hvad der står!)

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé. ? i parentes betyder at tydingen er usikker

² Er videreført til "Nørager. Oversigt". Brevet er forgæves eftersøgt.

³ sagens tidligere eller kommende nummer

⁴ Er videreført til "Nørager. Oversigt". Brevet fra Rentekammeret haves i fotokopi

⁵ se også 16.8. 1817 fra bispearkivet. Er videreført til "Nørager. Oversigt".

Ringkøbing amtsarkiv. Dagjournal. 1816, d.13. dec. til 1819, d. 21. maj. (B8-305).

¹(Første sag er 1816 nr.1157, og sidste sag er 1819 nr. 654.

Protokol inddelt i 9 rubrikker fordelt på 2 sider:

Side 1: Litra, N^o, Stædernes Navne, Indhold, Dateret.

Side 2: Dato ankommen, Expeditionerne, Dateret, Dato ankommen.

Set efter sager vedr. Nørager og Ferring og Vandborg sognekald, dvs. set i sager ankommet fra Vandborg, Ferring, Lemvig, amtet, amtsstuen i Holstebro, Ribe, kancelliet og rentekammeret og lign.

NB meget gnidret skrevet.

"Com" = kommunikeret dvs. videresendt

Amtsforvaltere er Skierbeck og Levinsen i Holstebro Amtsstue.

Justitsråd, by- og herredsfoged Skønau i Lemvig

1817

Litra K nr. 83 -fra 1060/1815²)

dat. 27. jan. 1817. Lemvig: Amtsforvalter Skierbeck anholder om at de forhen udgivne Restancelister paa Skatter for 1815 for Sognepræsten i Vandborg, maatte blive satte i Kraft, da den ham bevilgede Henstand nu er udløben.

Ekspedition:

3.feb. (sendes?)³ til HF Skønau.

15. marts: Rentekammeret bevilger Henstand til næste Snapsting.

20.marts: com. Skierbeck og Skønau og Nørager.

8 Julii: Restancelisten fornyet med Skrivelse til Skønau.

14. Okt.: Forespurgt hvad der er foretaget

Litra K nr.107,

dat. 30.jan. 1817: Holstebro: Amtsforvalter Skierbeck opgiver endeel Sognepræster som for forskellige Quartaler 1816 staar tilbage med Mandtaller over Rangpersoner, og beder Amtet at forhielpe sig til disse Mandtaller da Revisionen har fordret disse med hans Regnskaber.

Ekspedition:

4. feb: til Amtsprovst Tilemann og nogle Præster.

30.marts: Pastor Bisted i Huusbye angiver Grunden at være til Listernes Udeblivelse fra Huusbye og Nissum, at der ingen Rangpersoner er.

25. april: Tilskrevet Bisted og sagt ham at der under alle Omstændigheder bør ske Anmeldelse.

¹ Tekst i parentes er min kommentar eller mit resumé

² sagens sidste nummer og evt. kommende.

³ ? i parentes betyder at tydingen er usikker

Forligskommissions protokol for Skodborg- Vandfuld herreder.

1825, 30/8 til 1837, 29/6. 233 sider.(B8-1187).¹

Kun søgt efter sager med Nørager, dog noteret sagen mellem pastor Prior og fæster Dahl og senere Andrup og Dahl.

Der er få skilsmisssager (ca. 1 om året?). Ellers drejer alle sager sig om gæld, deraf mange til Enkekassen i de første år

1836

(23.februar 1836, s. 198b:

(Sognepræsten i Vandborg pastor Prior har indkaldt arvefæster Søren Pedersen Dahl angående) Strid om et Stykke Eng, Vandborg Dahl, samt en liden derved liggende Agger. (For Søren P. Dahl mødte hans svoger Niels Mortensen Kolding, fordi Søren er 81 år og for svagelig til at møde. Fæstebrevet forevises. De bliver ikke enige, så sagen henvises til rettergang).

(NB Der var d. 17. sept. 1819 en sag i forligelseskommissionen mellem Nørager og Søren om retten til et stykke jord. Søren fik ret).

(Desuden var der i 1834 eller 1835 en sag mellem daværende præst Schiørring og Dahl. Jeg har ikke læst hvad den gik ud på.)

(8. december 1836, s. 216b):

(Postmester Andrup indkalder Søren Pedersen Dahl) forhen boende i Vandborg, nu i (Stoer?) i Tørring og Laust Møller i Vandborg. De skylder renter for 2 år på obligation på 50 rbd, som Andrup har tilgode med pant i Vandborgdahl, som nu besiddes af Laust Møller. Indklagedes hustru Maren Mortensdatter mødte med sin værge Jens Christian Gammelgaard i stedet for sin mand der var syg og sengeliggende. Der blev indgået forlig).

¹ tekst i parentes er mit resumé eller min kommentar. ? i parentes betyder at tydingen er usikker.

Skifte efter Maren Nielsdatter, gift med Knud Jacobsen Borup i Bierrehuus/ Hiousel¹

Aar 1805 den 16 August mødte i Bierrehuus, Hiousel kaldet i Vandborg Sogn (² på skifteforvalter etatsråd Hansens vegne Nicolaj Skønau) for at begynde et lovlig Skifte efter Beboeren Knud Jacobsen Borups afdøde Kone Maren Nielsdatter. Som Vidner var nærværende Sognefoged Jens Andersen Munksgaard og Poul Dalgaard begge af Vandborg Sogn.

Den afdøde Kone efterlod sig allene 1 Søn Jacob – 6 Aar gammel, paa hvis Vegne var mødt hans kiødelige Morbroder Mads (Nielsøn?)³ Bødker af Ferring Sogn. –

Hvorpaa blev begyndt at forrette Registrering og Vurderings over fælles Boet som følger (Opgørelse af boet indendøre ink. klæder, og udendøre 48⁴-2-8 rd)
Dertil besætningen⁵: 1 sort griimet Koe faaet 3 Kalve (?) 12-0-0
1 Faar med 2 Lamme 3-0-0 15-0-0 rd
(Nu blev Stædet vurderet), der staar for 4 Skp 2½ Album med sin paastaaende Afgrøde paa Marken at ansætte til sit sande Værdi 220-0-0 rd
Enkemanden erklærede at der ikke var mere at vurdere.)
Bliver altsaa Vurderingens fulde Summa i alt 283 2-8 rd

Derfra Boets Giæld og Besværing:

1. til Enkekassen som skyldig paa 1 ^{ste} Prioritet i sit iboende Stæd	90-0-0	
2. til Hr. Birkeskriver Varelmann	60-0-0	
3. til Hr Kiøbmand Aggersborg	6-0-0	
4. til sognefoged Jens Munksgaard for udlagte kongelige Skatter og laante Penge	50-0-0	
5. Christen Møller i Vandborg Mølle	10-0-0	
6. til sin Stifmoder i Ferring	10-0-0	
Den Afdødes begravelse og Jordefærd	20-0-0	
hvorimod beregnes lignende hans Jordefærd	20-0-0	
		er 256-0-0 rd
	Bliver til Deling	37-2-8
Skifte Sallarium med stemplet Papier, Revisionskontoiret og videre beregnes, beskrivelsen iberegnet		2-4-0
	igien	34-4-8

Deraf tilfalder Faderen Knud Jacobsen Borup 17 rd 2 m 4 sk (siiger...)og hans afdøde Kones fælleds Søn Jacob Knudsen en liige Summa 17 rd 2 m 4 sk, hvilken 17 rd 2 m 4 sk efter Formynderens Begjæring og med (frie?) Villie blev Enkemanden og Fader overladt med og under Forpligtigelse at holde denne sin Myndling baade nu og i Fremtiden til ald Optugtelse og Christelig Lærdom samt Klæde og Underholdning, som han for hver Mand vil være bekiendt og blev altsaa Skiftet sluttet.

(Underskrifterne)

¹ Kilde: Ringkøbing Amtsarkiv, Amtets skiftevesen: Skodborg- Vandfuld herreder 1803-05 (B8-1101) IIIa fol. 121b-122a. Haves i fotokopi

² Tekst i parentes er et resume eller mine udregninger

³ ? i parentes betyder at tydingen er usikker

⁴ det er svært at se om der står 8 eller 9 de forskellige steder. Derfor passer udregningen ikke! Jeg får beløbet til deling til 27-2-8 rd

⁵ sideskift til fol. 122a

Skifte efter Maren Poulsdatter, Nørgaardhus¹

Aar 1803 den 12te October blev foretaget Skifte efter Husmand Poul Christian Pedersens afg. Hustrue Maren Poulsdatter i Nørgaardhus i Vandborg af undertegnede kommitteret Skifteforvalter. Vidner derved var Sognefoged Jens Munksgaard og Jens Christensen Houe af Vandborg. – Arvingerne ere angivne at være fælleds Børnene avlet imellem den Afdøde og Enkemanden. – Disse Børn ere 1 Datter Kirsten Poulsdatter 15 Aar 1 Ditto Zidse Poulsdatter 13 Aar – 1 Ditto Else Poulsdatter 11 Aar 1 Ditto Mette Kirstine Poulsdatter 8 Aar – for disse alle umyndige Børn var mødt deres Morbroder Poul Poulsen Vester Dahlgaard i Vandborg – og blev da registreret og vurderet Boets Eiendele saaledes:

(² Opgørelse af boet	ink. klæder i stuen, køkken og værktøj	i alt	25-2-2-rd
Dertil besætningen:	1 Koe som har faaet 1 Kalv	9-0-0	9-0-0 -
Sterbohuset med Eiendomme og Avl – Hartkorn 3 Skp 2 Alb, - vurderes for			110-0-0 rd
		Tilsammen	134-2-2 rd ³
da ingen viste meere til Indtægt saa er fornævnte Sum			134-2-2 rd
Derimod er Boets Gield efter angivende af Enkemanden			
a til Kiøbmand Aggersborg i Lemvig mod Panteret i Stervboehuset m.m.		100-0-0 rd	
b til Poul Dahlgaard for den Afdødes Jordefærd		6-0-0 -	
c og ellers laante		13-0-0 -	
d til Jens Møller i Hou laante		8-0-0 -	
e kongelige Skatter		2-0-0 -	
f til Jens Christensen i Hou		4-4-0 -	133-4-0 rd
		igien	0-4-2 rd

Skiftesalarium deraf er (nøje opgjort) i alt 1 Rd 29 Sk som blev betalt. - Enkemanden paatog sig at klarere Boets Gield og give sine Børns kristelige og anstændige Opdragelse og da Poul Dahlgaard vil tillige indestaae for at holde Skifteforvalter (?⁴) og skadesløs for Arv og Gield i Anledning af Skifteslutning, saa overdrages herved Boet til Enkemandens frie Raadighed –

(Underskrifterne)

¹ Kilde: Ringkøbing Amtsarkiv, Amtets skiftevesen: Skodborg- Vandfuld herreder 1803-05 (B8-1101) IIa fol. 33a-b. Haves i fotokopi

² Tekst i parentes er et resume eller mine udregninger

³ sideskift til fol.33b

⁴ ? i parentes betyder at tydingen er usikker

Skifte efter Mikkel Eskildsen, Sønder Nørgaard¹

Aar 1803 den 14 Novbr indfandt sig (²skifteforvalter Skønau) i Sønder Nørgaard i Vandborg Sogn for at antage sig Skiftet efter den der afdøde Selvejer Mikkel Eskildsen. – Som Vitterligheds og Vurderings Mænd vare tiltagne Sognefogden Jens Munksgaard og Gaardmand Jens Fuglsang begge af Vandborg. –

Det blev angivet at den Afdøde ingen Livsarvinger havde efterladt sig, men ere som Arveberettigede hans Moder Magrethe Mikkelsdatter Enke af afdøde Eskild Christensen og 2de Søstre den ene Mette Kirstine Eskildsdatter 49 Aar og den Anden Ane Eskildsdatter 47 Aar. –

Enken Magrethe Mikkelsdatter havde tiltaget som Lavvæрге Degnen Hr. Braae af Vandborg, som Formynder for den ældste Søster Mette Kirstine blev ansat Gaardmand Christen Brunsgaard og for den yngste Søster Gaardmand Jens Mølgaard begge af Vandborg Sogn. – Alle disse samtlige vare nu nærværende og enhver lovede at iagttage sin Ret og Pligt. –

Enken med Lavvæрге og Døtrene med deres Formyndere erklærede at de vare komne til Eens om at lade hele Boet vurdere til sit Værd, og derefter overlader Enken og den yngste Søster Gaarden og alt hvad Boet ejende til den ældste Søster Mette Kirstine imod at hun tilsværger sin Moder og Søster hvad dem efter Vurderingen kan tilfalde. –

Skifteforvalteren overlader derfor Vurderingsmændene at ansætte alt til sin sande Værd og bad enhver af de Vedkommende at have nøje Tilseende med at (?)³ skrev, som hver for sig lovede. –

Stervboets Indtægt blev derefter beregnet efter dets Eiendommens Værdi saaledes Stervbogaarden Nørgaard i Vandborg Sogn efter Kjøbe Contract af 8 Martii 1802 som blev foreviist og paategnet, købt med tilliggende Eiendomme som der var anført for
Hartkorn 6 Td 2 Skp– 0 F-1½ Alb.

Seenere har den Afdøde tilforhandlet sig en Parcel af

Nør Nørgaard efter Contract af 1 Juni 1803 som og

blev forevist og paategnet,

Hartkorn 1 – 0 - 0 - 2 -

Derimod har den Afdøde af diise tilsammenlagte

7 Td 2 Skp 1 F ½ A.

bortsolgt 2de Parceller, som er af Stervboegaardens Ejendomme

nemlig a. til Anders Olesen Høiland en Parcel, Hartkorn

0 – 5 - 2 - 2¾

b til Poul Christian Pedersen en Parcel, Hartkorn

0 3 - 0 - 0 -

Contracterne herom blev foreviste og paategnet . naar disse

1 Td 0 - 2 Fjk 2¾A

fradrages foranførte Hartkorn, bliver igjen tilbage

6 Td 1 Sk 2 - ¾ A

og disse Hartkorn er endnu til Gaarden – og Gaarden blev nu saaledes som den er med

Bygninger og dette Aars indeværede Sæd og Afgørde vurderet uden Besætning,

Inventarium og Gaards Redskaber for den Sum

1200–

0-0 rd

¹ Kilde: Ringkøbing Amtsarkiv, Amtets skiftevesen: Skodborg- Vandfuld herreder 1803-05 (B8-1101) IIa fol. 45a-46b, I fol.17b-19a, I fol.5a-6a. Haves i fotokopi, dog ikke fol 46b der kun er underskrifterne

² Tekst i parentes er et resume eller mine udregninger

³ ? i parentes betyder at tydningen er usikker

Skifte over Jens Jacobsen, søn af afdøde Jacob Andersen Skræddergaard¹

Aar 1804 den 6. April blev paa Byefoged Skønaus Contoir i Lemvig holdt en Samling imellem Skifteforvalteren Byefoged Skønau, ved Fuldmægtig Nicolaj Skønau, og Søren SChristensen Skræddergaard af Vandborg (? ?)² til at skifte en Arvepart efter denne sidstes Stifbarn (?) Jens Jacobsen der døde for omtrent 5 Aar siden i sit 6te Aar – og Søren var hans Stiffader, efter hans afdøde Fader Jacob Andersen Skræddergaard, stoer – saavidt mindes – 18 Rd, imellem dem der er Jens Jacobsens rette Arvinger der ere: 1 hans Moder Karen Jensdatter, Søren Christensen Kone – 2. en heel Broder Anders Jacobsen 18 Aar gl. 3 en halv Søster: Ane Kirstine Jacobsdatter 23 Aar gl i Bierregaard i Rom Sogn.

Som Curator for Broderen Anders Jacobsen var tiltaget Gaardmand Jens Mølgaard og som Formynder for Ane Kirstine Gaardmand Peder Damgaard begge af Vandborg, begge tilstæde. –

Som Vidner i Dag var tilstæde Peder Kier og Jens (Grunesgaard?) af Lemvig – alle vedkommende forsikrede at dette Dødsfald i rette Tid og mange Gange siden var anmeldt for rette Skifteforvalter, men ikke begyndt før nu det for nærværende Skifteforvalter var bleven anmeldt – saa var og alle erkjendt at der efter den Afdøde ikke (var?) (videre?) (?) (over?) hvis Sum ikke vides tilvisse, men som Vedkommende (?) at være ham tilfalden den 10 Juli 1797 da Skiftet efter hans Fader blev sluttet. –

Skiftebrevet efter Jacob Andersen var endnu ikke (?) beskrevet, skjøndt det ofte var krævet og den nærværende Skifteforvalter blev anmoedet³ om at requirere det hos Amtmanden Etatsraad Hansen der ved sin Befuldmægtigede Procurator Timmermann af Ringkjøbing havde ladet Skiftet forvalte og afgav Søren Christensen til (?kjenning) derimod en Quittering af 10 Juli 1797 for at alle Skiftets Bekostninger 25 Rd 2 M 14 Sk var betalt. - Da der ikke kunde foretages videre før man af Skiftet efter Jacob Andersen haver Vished om hvormeget den Afdøde Jens Jacobsen er tilfalden i Arv efter hans Fader, saa maae Skiftet udsettes indtil Skiftebrevet eller tilforladerlig Efterretning kan have derom.

Imidlertid bekræftes det i Dag passerede med Underskrifter og Skiftet foretages til en nærmere bestemmende Tid der kan blive Vedkommende tilkiendegivet.
(Underskrifterne)⁴

Aar 1811 den 29. October⁵

”Arveladernes Moder mødte ved sin Mand Søren Christensen Skræddergaard og paa de 2de andre Arvingers Vegne Jens Mølgaard”. (Disse er myndige).

Boopgørelse foretages ikke da det skønnes, at værdien ikke overstiger udgiften til begravelsen. Den er betalt af Søren Chr.

Vidner er to mænd fra Engberg

¹ Kilde: Ringkjøbing Amtsarkiv, Amtets skiftevesen: Skodborg- Vandfuld herreder 1803-05 (B8-1101) Ia fol. 47b-48a. + Skifteprotokol for Skodborg- Vandfuld herreder 1805-1811 (B77B-183) fol. 387a. Begge havest i fotokopi. Originalen til mødet i 1806 er meget slidt, men kopierne er tydelige nok, håndskriften er bare svær at læse!

² ? i parentes betyder at tydingen er usikker

³ sideskift til fol. 48a

⁴ Tekst i parentes er et resume

⁵ B77B-183 fol.387a

Skifte over Morten Mikkelsen af Vandborg Mølle¹

Aar 1804 den 28 December, 30te Dagen efter Mølleren Morten Mikkelsens dødelige Afgang mødte i Stervboestædet Vandborg Mølle i Vandborg Sogn, paa (² skifteforvalterens vegne Nicolaj Skønau) for at begynde et lovlig Skifte efter den Afdøde – Som Vidner og Vurderingsmænd vare derved tiltagne: Peder Damgaard og Søren Skræddergaard begge Gaardmænd af Vandborg –

Enken Ane Christensdatter med Lavvæрге Sognefoged Jens Andersen Munksgaard af Vandborg³ som begge vare tilstæde anmeldte som Arvinger følgende den Afdødes Egte Børn, a en Søn Mikkel Mortensen af Morups Mølle i Thye myndig, b en Søn Christen Mortensen myndig fra Kubstrup Mølle i Salling – c en Søn Jens Christian Mortensen, 29 Aar i Stervboestædet – d en Søn Niels Mortensen 26 Aar i (Goedhus?)⁴ Mølle i Thye – e en Datter Karen Magrethe har været givt med Niels Mikkelsen Møller af Vandborg som er død men har efterladt sig en Datter Ane Katrine Nielsdatter 12 Aar - f en Datter Karen givt med Gaardmand Anders Amstrup af Møeborg – g en Datter Maren givt med Gaardmand Søren Østergaard i Vandborg – Alle Sønnerne og Svigersønnerne vare personlig tilstæde og blev Svigersønnen Niels Mikkelsen indsat som Væрге for hans Datter som han lovede at forestaae som han i Følge Loven bør dette –

Enken anmeldte at hendes Mand var Fæster af Møllen og fremlagde 2de Fæstebreve af 16 Januarii 1761 fra Møllens daværende Eiere Forvalter Stausholm, og Thomas Jepsen Mølgaard, hvilke begge tages til Protokollen og lyder saaledes Fol: (mgl.)

Møllens nærværende Eier er Jens Mølgaard i Vandborg –

(Opgørelse af boet ⁵	ink. klæder, i storstuen, dagligstuen, køkkenet, bryggerset, mølstuen, på loftet, i kælderen, udendøre, i stalden	270-0-10
Dertil besætningen:	1 rød Koe	20-0-0
	1 graae D ^o	20-0-0
	8 Faar og 1 Vædder	20-0-0
	2 unge Galte	16-0-0
	i alt besætning	76-0-0
	i alt	346-0-10 rd

(På forespørgsel svarede alle tilstedeværende at der ikke var mere at registrere).

Videre blev forespurgt om hvad Boen kan have at fordrø:

Enken med Laugvæрге fremlagde en specificeret Liste paa adskillige Fordringer med Liste i samme paa eet og andet, derimod bekommet hos een og anden her i Egnen; der følger herved til Skifte-Actens Indlemmelse og beløber til een stoer Summa hvilken dog ikke kan (?) vedlægges (?) nogle Summer ej er indført.

Kiøbmand P. Vinkel i Lemvig fremlagde en Regning paa (Bekoster?) fra 23-3-111 rd Listen og Regningen tages til Protokollen og lyder saaledes Fol (mgl)⁶

(Mere kunne enken, lavværgen og arvinger ikke oplyse i dag. Derfor anså skifteretten det nødvendigt⁷ med et møde om 6 uger, hvor både de der skyldte og de der havde penge til gode var indkaldt. Skiftet sluttes hermed for i dag, og enken og arvinger pålægges at indkalde de pågældende til møde d.8.2.1805).

(Underskrifterne)

¹ Kilde: Ringkøbing Amtsarkiv, Amtets skiftevesen: Skodborg- Vandfuld herreder 1803-05 (B8-1101) III a fol54a-56b + 77a-78b.

Skifteprotokol for Skodborg- Vandfuld herreder 1805-1811 (B77B-183) fol.17b-18a + 39a-b. Haves i fotokopi.

² tekst i parentes er resume af teksten

³ sideskift til fol.54b

⁴ ? i parentes betyder at tydningen er usikker

⁵ fol.54b-56av

⁶ listen over skyldnere er som løst dokument i *Dokumenter til skifteprotokollen* (B77B-195)

⁷ sideskift til fol. 56b

Skifte efter Peder Andersen Østergaard¹

Aar 1804 den 6. April blev holdt en Samling paa Byefoged Skønau Contoir sigtende til at skifte og dele afdøde Enkemand Peder Andersen Østergaard af Vandborg hans Efterladenskaber –

Som Skifteforvalter var derved tilstæde Byefoged Skønau ved Fuldmægtig Nicolaj Skønau – som Vidner var nærværende Peder Kiær og Jens Grummesgaard begge af Lemvig – Søren Andersen Østergaard af Vandborg som den afdødes halv Broder og Christen Larsen Mægbeek som Stiffader til 5 umyndige Børn af en anden forhen afdød halv Broder Christen Andersen Mægbeek af Vandborg – og begge angav at der ikke er flere Arvinger efter den Afdøde end Søren Andersen og Christen Andersens Børn, som ere: a en Søn Anders 11 Aar, b en Datter Karen 21 Aar, c en Datter Ane 19 Aar, d en Datter Zidsel 16 Aar og e en Datter Bodil 8 Aar. – Som Formynder for disse blev med Søren Andersen Samtykke indsat deres Stiffader Christen Larsen Mægbeek af Vandborg en skikkelig og redelig Mand. –

Vel er det lang Tiid siden Peder Andersen døde, men alle Vedkommende forsikrede at dette Dødsfald i rette Tiid var bleven anmeldt for Amtmanden som Skifteforvalter, men dets Begyndelse udsat fra een Tid til en anden og sidste Gang var de henviist til nærværende Skifteforvalter, der efter anmeldelse nu begynder Skiftet. –

De vedkommende angav den Afdødes Efterladenskaber at være offentlig (? auktioneret)² den 6 Januari 1803. - Til Bevis om hvad de er indbragte til vedlægges Protokollen en Attest, der lyder saaledes Fol (mgf)

Af denne Attest sees det at Auctions Summen er	39 - 4 - 4 rd ³
videre blev angivet Boet til Indtægt en Giæld som Christen Larsen Mægbeek stoed udi til den Afdøde stoer	40 - 0 - 0 -
videre var ikke at føre til Indtægt og det anmeldte er	69 - 4 - 4 rd
hvorimod hæfter følgende Besvær paa Boet:	
1. til Postmester Andrup i Lemvig	1 - 2 - 12 rd
2. til Jens Kiær ibdm	6 - 2 - 0 -
3. til Jens Katkiær i Vandborg	0 - 2 - 13 -
4. til Anders Jensen Maae nu i Tørring	1 - 5 - 14 -
5. Til Jens Skou i Vandborg	0 - 2 - 8 -
6. Til Christen Larsen i Mægbeek	2 - 4 - 10 -
7. Auctions Sallarum og for (Indkassationen?)	2 - 1 - 8 -
8. Den Afdødes Jordefærd havde Søren Østergaard bestridet og forsikrede at samme havde kostet	16 - 3 - 0 -
9 Søren Andersen angav at have betalt (endeel?) samme (Pliky?) efter den Afdøde , i alt	1 - 3 - 1 -
Summene N ^o 1. 2. 3. 4. 5 og 7 angav Kristen Larsen Mægbeek at have betalt, men havde derfor intet Bevis at fremlægge. – Søren Andersen Østergaard der under Skiftet efter deres Fader var Formynder for de Umyndige var bekjendt saavel at ald Gielden var rigtig og (at?) Christen Mægbeek har betalt den. Begge ville indestaae for alle mulige Følger af at beregne Boet disse Summer til Last og for at ingen videre Giæld eller Besvær er efter den Afdøde. – den beregnes der med	33 - 4 - 2 rd
hvortil kommer Skiftets Bekostninger (nøje udregnet, i alt) ⁴	4 - 5 - 6½ -
igien til Skifte og Deeling imellem Arvinger eller heele Boets Besvær 39 rd 3 m 8½ sk fradrages Indtægten	41 - 0 - 12 rd

¹ Kilde: Ringkøbing Amtsarkiv, Amtets skifteevæsen: Skodborg- Vandfuld herreder 1803-05 (B8-1101) I a fol. 48a-b. Haves i fotokopi

² ? i parentes betyder at tydingen er usikker

³ sideskift til fol. 48b

⁴ Tekst i parentes er et resume eller mine udregninger

Skifte efter Laurs Olesen Høj, indsidder i Nyegaardhus¹

Aar 1805 Fredagen den 16de August mødte i Nyegaardhus i Vandborg Sogn paa Skifteforvalteren Højvelbaarne Hr. Etatsraad Hansens Vegne underskrevne Nikolaj Skønau konstitueret Fuldmægtig hos Byefoged Skønau i Lemvig for at begynde lovlig Skifte efter den afdøde Indsidder Laurs Olesen Høj. – Som Vidner og Vurderingsmænd vare tiltagne Sognefoged Jens Munksgaard og Gaardmand Jens Nyegaard begge af Vandborg Sogn.

Den Afdødes Arvinger blev angivet at være følgende 1 Søn Ole Laursen Beboer af Stedet. en Ditto Christen Laursen 1 Datter Mette Marie givt med Skoleholder Svend Hiortkiær i Fialtring – en Ditto Birthe Marie 30 Aar gammel ugivt - en Datter Ane 28 Aar tjener i (Bysken?)² Hygum³,. Som Formynder for de 2 ugivte Piger blev ansat Gaardmand Jens Pedersen Muusholm af Vandborg der paatog sig Værgemaalet. – alle disse Vedkommende vare tilstæde. –

(⁴ Opgørelse af boet til gode hos:	løsøre der mest er klæder ⁵ sønnen Ole Høj datteren Ane i alt	22-5-14-rd 50 3	
skylder			75-5-14 rd
Sønnen Ole for Begravelses Indtægter indbefattet	Bekostninger, Præst og Degne	36-0-0	
Svend Hjortkiær i Fialtring		6-0-0	
Datteren Birthe Marie		2-0-0	
Peder Brændgaard i Vandborg		1-2-0	
		i alt	45-2-0 rd
Ingen vidste af at der var mere af værdi eller mere gæld. derfor bliver overskuddet deraf beregnes skifteomkostningerne tilbage bliver			30-3-14 rd 3 -2 -3 - 27 -1-11 -

Alle ønsker deres arvelod udbetalt af Ole Laursen Høj. Til gengæld får han boets ejendele. Beløbene deles derefter ud på de andre arvinger. Deres tilgodehavender, også Peder Brændgaards udbetales.⁶Ole L.H. får dødsboet udleveret og står inde for boets gæld hvis der skulle vise sig mere. Han betaler også skifteomkostningerne. Dermed er skiftet sluttet).

(Underskrifterne, bl.a. Christen Bredam der må være lig med Christen Laursen)

¹ Kilde: Ringkøbing Amtsarkiv, Amtets skiftevesen: Skodborg- Vandfuld herreder 1803-05 (B8-1101) IIIa fol. 120a-121b. Haves i fotokopi

² ? i parentes betyder at tydingen er usikker

³ sideskift til fol. 120b

⁴ Tekst i parentes er et resume eller mine udregninger

⁵ opgørelsen fortsætter fol.121a

⁶ sideskift til fol. 121b

Ringkøbing Amtsarkiv: F. Landvæsenskommissionen. Landvæsenskommissionsprotokoller.

F¹ 1796 12/10 - 1801 24/7 (B8—1149 F¹)

fol. 213 : Magelæg af Enge mellem Engbjerg og Vandborg Sogne¹.

N° 43

Aar 1800 den 30te April blev et Aastedsmøde holdt paa Ryssensteen af Amtmanden og undertegnede Landvæsens Commisarier, i Følge den ved Aasteds Mødet i Engberg Præstegaard den 28de sidst tagne Bestemmelse da alle Vedkommende vare mødte, undtagen Jens Munksgaard og Chresten Munksgaard, og da blev vedtaget og aftalt saaledes, at de Enge som tilhører Anders Jensen, Peder og Mogens Strandet beliggende paa (uder Log?)² Vester Engberg Mark denne Eng som tilhører de 2de sidstnævnte Mænd. og er beliggende sydvest fra Lundsgaarde, forbliver som de ere uden for Engberg Udskiftning; derimod bliver de øvrige Vandborg Sogn tilhørende og med Engberg Eiere denne liggende Enge /: for saavidt som de vidste ikke med Agerland (galgjorer?) /: magelagte med paagrænsende Enge saaledes: at Anders Høyland beholder hans saakaldede Moese eller TørveSkifte uforandret, men (den?) ham øvrige tilkommende Eng udlægges i øster Side af Engberg Enge, næst til Jens Torngaards Lod af (?), saameget hand efter Maal og Taxation kand tilkomme; -

Vandborg Sogns øvrige Eng Lodder for saavidt samme ej med Ager Jord magelægges, udlægges samlet paa et Sted i Inder Logs Sønder Side, for saavidt kan tilstrække, og om der skulle mangle noget, da udlægges samme i den Vester Side af Engens Norden (Skaer?) dog forstaar det sig selv at dette Magelæg allene gielder for Brugen indtil Vandborg forehavende Udskiftning er tilendebragt. -

Foranstaaende bekræftes med Underskrift. -

Fønss / Schmidten

Varelmann

Paa Anders Høylands Vegne underskriver Anders Bysgaard af Hygum

Peder Dragesboel af Vandborg

Peder Strande af Vandborg

Modens Strande ibidem

Da intet videre var at foretage blev Forretningen sluttet

Lindahl

(Thom?)

(?)

¹ haves i fotokopi

² ? i parentes betyder at tydingen er usikker

Hansen, H.P.: Fisketiende. (Hardsyssels Aarbog 1923. Udgivet af Historisk Samfund for Ringkøbing Amt) (s.146-147).¹

²(Klage P.A.C. Nørager i Ferring til amtmand Rosenørn):

Ferring, d.25.Febr. 1813:

Ærbødigst Promemoria!

Da der her i Sognet, henved 70 Aar, som jeg kan bevise, er bleven ydet Fisketiende, 3 Sneese Hvillinger, foruden Torsk af hver Mand, og en Mand iblandt Fiskerne nemlig Anders Marsk, boende i Trans Sogn, driver Næringsbrug nemlig Fiskeriet bestandig i Ferring baade Foraar og Efteraar, hver Gang Fiskerne i Ferring tage paa Havet for at fiske; og denne Mand nægter at yde mig Fisketiende, paa Grund af at han ikke er en Ferringboe, nødsages jeg til at søge min Ret, og henvender mig derfor ydmygst til Deres Høyvelbaarenhed med Forespørgsel: om ikke hans Fisketiende tilfalder mig (fordi han fisker i Ferring, og om han ikke skal betale det samme som de andre fiskere efter skik og brug gør, nemlig 2 sneese hvillinger om foråret og 1 snes om efteråret, og desuden 1 torsk om foråret).

Kaldet er saa overmaade lidet Deres Høyvelbaarenhed! Jeg har en talrig Familie at forsørge, sukker med min ulykkelige Familie under den høieste Grad af Armod, Nød og Elendighed, jeg har derfor ikke Evne til at lade³ gaa noget hen af det jeg har at leve af, at jeg ikke skal sulte ihjel, ieg er nødsaget til at være nøieregnende og søge at bevare mine Rettigheder, derfor vilde endog blot denne Eftergivelse af min Ret og denne Opofrelse være mig et temmelig følelig Tab, der endog drager langt færre Følger efter sig (fordi de andre fiskere let kunne lade være med at betale når kunne få den ene gik fri. Det har de allerede antydet. Derved kunne Nørager let miste hele fisketienden); paa Grund heraf vover jeg ærbødigst at henvende mig til Deres Høivelbaarenhed og udbeder mig Deres Høivelbaarenheds Bevaagenhed og Protection.

Ærbødigst

P.A.C. Nørager

I Anledning af Klagen foretog Herredsfoged Schönau en Undersøgelse og kom til det Resultat (at der ikke var nogen almen bestemmelse, men at rettigheden) alene grunder sig paa gammel Skik og Brug (som er forskellig i de enkelte sogne, så derfor betales ikke lige meget i hvert sogn.)

Sagen endte saa med, at Anders Mark den 4. April 1813 afgav en skriftlig Erklæring paa, at han, saa længe han fiskede i Fælleskab med Ferring Fiskelav ud for Ferring Grund, var villig til at yde det samme til Præsten, som de andre gav.

¹ Hans kilde er Ringkøbing Amtsarkiv. Dagjournal. 1813-1816. Sag nr. 1813/ 250 (B8-303) og Indkomne Breve. C Justits- og Politivæsen. 1813 sag nr. 250 (B8-353). Landsarkivet i Viborg.

² tekst i parentes er mit resume eller min kommentar

³ sideskift til s.147